

Josefa, Setsebi sa Litoro



SABATHA MANTSIBOEA

Bakeng sa Thuto ea Beke ena Bala: *Genese 37; Matt. 20:26, 27; Liketso 7:9; Genese 38; Genese 39; Gen. 40:1–41:36.*

Temana ea Khopolo: “Ba bolellana, ba re, ‘bonang ra-litoro, ke eane ea tlang!’” (*Genese 37:19*).

Pale ea Josefa (*Genese 37–50*) e nka karolo e qtellang buka ea Genese, ho tloha litorong tsa hae tsa pele tsa ha a le Kanana (*Gen. 37:1–11*) ho fihlela lefung la hae Egepeta (*Gen. 50:26*). Haele hantle, Josefa ke eena eo ho buuoang ka eena haholo ho feta bapaterireka bohle, leha Josefa empa e le e mong oa bara ba Jakobo, o hlalisoa ho Genese e le e mong oa bapateriareka ba baholoholo, joaloka, Abrahamama, Isaaka, le Jakobo.

Joalokaha re tla bona, bophelo ba Josefa bo hlalisoa linnete tse peli tse bohlokoa-hlokoa tsa thuto-Molimo: ea pele, Molimo o phethahatsa litšepiso tsa hae; ea bobeli, Molimo a ka fetola bobele.

Thutong ea beke ena, re tla tsepamisa maikutlo lilemong tsa bocha ba Josefa. O ratoa ho feta bana bohle ba Jakobo, ea boetseng a renetetsoa ka ba‘al hakhalomot, “ralitoro” (*Gen. 37:19*), se bolelang “Nkhekhe ea litoro,” se bolelang hore ke setsibi sa litoro. Lebitso lena le re khaqa! Hantle ho eena, hobane h’a fumane litoro feela ho li utloisisa le ho manolla boporofeta ba tsona, empa li boetse li etsahala bophelong ba hae.

Likhaolong tsena, re tla boela re bone hape hore, tlhohonolofatso ea Molimo e ea toboketsoa, ho sa natsoe ho ba soto le bobele ba pelo ea motho.

**Ithute thuto ea beke ena ho lokisetsa Sabatha sa la Phuptjane 11.*

Mathata a Lelapa

Qetellong, Jakobo o ile a tsitsa lefatšeng. Ha Isaaka eena ebile “mojaki,” temana e boetse e re Jakobo “a aha naheng eo” (*Gen. 37:1*). Empa, ebile hona nakong eo a ahileng naheng eo mathata a ileng a qala, nakong ena ka hara lelapa. Ntoa mona ha e malebana le ho ba le lefatše kapa tšebeliso ea seliba; e malebana le semo ea.

Bala Genese 37:1–11. Ke ntho life tsa ka lapeng tse entse hore Josefa a hlouoe ke bana babo hakaalo?

Ho tloha qalong, re utloisisa hore Josefa, mora oa Jakobo oa boqhekung (*Gen. 37:3*), o ile a natefelo a ke likamano tse ikhethang le ntatae, ea ileng “a morata ho feta bana babo” (*Gen. 37:3*), *separo sa khosana* (*2 Sam. 13:18*), se bontšang morero oa Jakobo oa ho phahamisetsa Josefa, mora oa Ragele oa matsibolo, ho ba e moholo-holo.

Bokamoso bo ile ba tiisa takatso ena ea Jakobo hobane Josefa o ile a qetella a fumana litokelo tsa ho ba mora oa matsiboloho (*1 Likron. 5:2*). Ka hona, ha ho makatse hore e be bana babo Josefa ba ile ba mo hloa hakana-kana, hona hoo ba neng ba sitoa ho buisana le eena ka khotso (*Gen. 37:4*).

Ho feta mona, Josefa o ne a lutse a bolela ha bana babo ba entse ntho lisele (*Gen. 37:2*). Ha ho motho ea ratang lehlaba-phieo.

Joale eare ha Josefa a ba bolella litoro tsa hae, tse bontšang hore Molimo o tla 'meha kaholimo ho bana babo 'me ba tla mo khumamela, ba mo hloea ho feta. Bo 'nete ba toro ena bo tiisoa ke taba ea hore e ea phetoa (*sheba Gen. 41:32*). Leha Jakobo a ile a khalema mora hae mahlong a bohle (*Gen. 37:10*), o ile a boloka taba tsena pelong ea hae, a nahanisisa seo e se boelang a ba a emela phethahatso ea sona (*Gen. 37:11*). Se boleloang ke hore, mohlomong botebong ba pelo ea hae o ne a tseba hore e ka 'na eaba ho na le ho hong litorong tsena. O ne a nepile, leha ka nako eo a ne a sa tsebe hakaalo-kalo.

Bala Mattheu 20:26, 27. Ke motheo ofe oa bohlokoa o senoloang moo, 'me re ka ithuta ho bontša seo e se rutang joang maphelong a rona?

Tlhaselo ea Josefa

Leha liketsahalo tse ileng tsa latela li bile mpe hakaalo, ha ho thata ho li utloisisa. Ho phela 'moho le motho eo u mo hloileng, eo le amanang le eena, ka 'nete ho ne ho se kamoo ho ke keng hoa tlisa mathata a mangata.

Ha fela ha e-ba joalo.

Bala Genese 37:12–36. See se re ruta'ng malebana le kamoo pelo tse mpe tse bohileng li ka bang kotsi kateng, le kamoo li ka susumetsang mang le mang ho se etsa?

Bana babo Josefa ba ile ba mo hloea hobane ba ne ba mo monela ka baka la ho ratao ke Molimo (*Liketso 7:9*), molemo o tlang ho tiisoa khatong e 'ngoe le e 'ngoe liketsahalong tse latelang. Ha Josefa a lahlile tsela o fumanoa ke motho ea 'montšang tsela (*Gen. 37:15*). Ha bana babo Josefa ba rera ho 'molaea, Rubene o kena lipakeng, o hlahisa hore a se bolaoe empa a lahleloe lemeneng (*Gen. 37:20–22*).

Ho thata ho utloisisa mofuta oa lehloeo le bontšoang mona, haholo-holo ngoaneng ueno. Ho tla joang hore e be bahlankana baa ba entse ntho'e mpe hakaalo? Ha ba' ka ba nahana, leha e se e le motsotsoana feela, kamoo ketso e tla ama ntata bona kateng? Ha re tsebe hore na ba ne ba koatetse ntat'a bona hakae ka baka la lerato la hae ho Josefa—ho etsa sena ho e mong oa bana ba hae, ka 'nete e n'e le ntho'e mpe-mpe. Ke pontšo e matla ha ka kang e bontšang kamoo batho ba ka bang khopo kateng!

“Empa ba bang ba bona [bana babo] ba ne ba sa phuthuloha; ha b'a ka ba fumana khotso eo ba neng ba e nahana kamora ho iphetetsa. Eaba sehlopha sa bahoebi sea hlaha. E n'e le sehlopha sa Ba-Ishmaele ba tsoang mose ho Jorodane, ba le tseleng e ea Egepeta ba nkile linoko le liphahlo. Eaba Juda o hlahisa hore ba rekisetse Josefa batho bana, ho e na le ho mo tlohella ho shoa. Ha a se a tlohile tseleng ea bona, ba tla sala ba sena molato oa mali a hae.”—Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, leq. 211.

Kamora hore ba mo lahlele ka mokoting, ba rera ho 'molaea hamorao, hoa feta sehlopha, eaba Juda o hlahisa hore ba ba rekisetse ngoanabo bona (*Gen. 37:26, 27*). Kamora hore Josefa a rekisetsoe ba-Mediane (*Gen. 37:28*), ba-Mediane ba mo rekisetse motho e mong Egepeta (*Gen. 37:36*), e ba joalo ho lebelloa khanya ea hae ea kamoso.

Ke hobaneng ho le bohlokoa ho kopa matla a Molimo bakeng sa ho fetola limelo tse mpe pele li ka itšenola ka ketso tse joalo, neng neng bophelong ba hao, tse ka etsang u etse ntho tseo u neng u sa nahana u ka li etsa?

Juda le Tamare

Pale ea Tamare ha e ea tsoa lekoteng mona. Ketsahalo ena e latela thekiso ea Josefa Egepeta (*Gen. 38:1*), 'me e nyalana le taba ea hore Juda o qeta ho siea bana babo, ho supang ho se lumellane ha hae le bona. Ho feta mona, litemana li hlalisa mantsoe a 'maloa le lipheo tse tsoanang le tse khaolong e kamorao, 'me e tsoere thuto-Molimo e tsoanang: ketso e mpe e tla fetoloa e ntle ea pholoso.

Bala Genese 38. Bapisa boitsoaro ba Juda le ba Tamare oa Mokanana. Ha ba le babeli, ke ofe ea lokileng ho feta e mong, hobaneng?

Juda o iphumanela mosali oa Mokanana (*Gen. 38:2*) ea mo tsoallang bara ba bararo, Ere, Onane le Shela ele ho etsa bo 'nete ba hore leloko le hlahlamana hantle. Ha Ere le Onane ba bolaoa ke Molimo ka baka la ho fetella hoa bona, Juda o tšepisa Tamare mora oa hae oa ho qetela Shela.

Ha kamora nako e itseng, Juda o bonahala a lebetse tšepiso ea hae, h'a tsoela pele ho itšelisa kamora lefu la mohatsa'e, Tamare o khetha ho ba seotsoa ele ho mo qobella hore a phethahatse tšepiso ea hae. Kaha Juda ha a na chelete ea ho lefa seotsoa, seo a sa se tsebenng, o tšepisa ho mo romella poli hamorao.

Ho sa le joalo, Tamare, o batla hore a mo fe hang tiisetso ea hore o tla patala, lesale la tiiso, leqhoele, le lere. Tamare o tla ba 'meleng ke ketsahalo ena e ikhethang. E be hamorao, ha a qosoa ka hore ke sehlola, a hlalisetse Juda ntho tseo tsa hae. Juda a utloisisa eaba o kopa tsoarelo.

Qetello ea pale e lihlontse ena ho hlaha Peretse, se bolelang "ho monyoha," eo Joaloka Jakobo, a hlalileng kamorao oa pele, empa ea e ba oa pele, 'me historing ea topollo o tsejoa e le moholo-holo oa Davida (*Ruthe 4:18–22*), qetellong, oa Jesu Kreste (*Matt. 1:3*). Haele bakeng sa Tamare, ke oa pele basaling ba bane, ea lteloang ke Rahaba (*Matt. 1:5*), Ruthe (*Matt. 1:5, 6*), le mosali oa Uria (*Matt. 1:6*) eo ho ea ka leloko a tlang pele ho Maria, 'm'a Jesu (*Matt. 1:16*).

E 'ngoe ea lithuto tseo re ka ithuttang tsona paleng ena: joalokaha Molimo a pholositse Tamare ka mohau oa hae, a fetola bobbe botle, o tla lopolla batho ba hae joalo ka sefapano sa Kreste. Haele tabeng ea Josefa, o tla fetola mathata a Josefa pholoso ea lelapa la Jakobo le bara ba hae.

Josefa, Lekhoba Egepeta

Joale re kena ntšetso peleng ea pale tsa Josefa, tse “kenoeng hare” ke taba tsa Tamare. Joale Josefa o sebetsa e le lekhoba la “molaoli oa balebeli,” ea okametseng teronko ea batšoaruo ba moreneng (*Gen. 40:3, 4; Gen. 41:10–12*).

Bala Genese 39. U ipapisitse le leseli lena la mohlala oa Josefa ea sebetsang e le mookameli tlung ea Potifaro, tse ling tsa ntho tse kentseng letsoho katlehong e kana kana ke life?

E batla e ba hang hang, Josefa a se a bonoa a le monna ea atlehileng (*Gen. 39:2, 3*). O ne a sebetsa ka bokhabane hona hoo monga hae a ileng a mo tšepela ho beha “tsohle tseo a nang le tsona letsohong la hae,” a ba a mo etsa “molaoli oa ntlo ea hae” (*Gen 39:4*).

Leha ho le joalo, katleho ea Josefa ha e mo mathele hloohong. Ha mosali oa Potifaro a mo khalla 'me a batla ho robala le eena, Josefa o hana hanang, o khetha ho lahlehela ke mosebetsi oa hae le tšireletseho ho e na le ho “etsa bobo bo boholo hakaalo, ka siteloa Molimo na?” (*Gen. 39:9*). Mosali, ke ho tfontlolloa ke ho hana ha Josefa, o qapa mashano ho bahlanka ba hae le ho monna 'e o re Josefa o ne a leka ho 'meta. Ka hona, Josefa o hlahlela chankaneng.

Mona Josefa o ba le maiphihlelo ao bohle re bileng le oona: ho utloa a lahliloe khrehloa ke Molimo, leha, nakong ena e thata, “Jehova a ne a e na le Josefa” (*Gen. 39:21*).

Qetellong, Molimo o kena lipakeng, 'me o ba le tšusumetso likamanong tsa Josefa le molebeli oa teronko. Le hona mona, joaloka ka tlung ea Potifaro, Molimo o hlohonolofatsa Josefa. Ho hlakile hore ke motho ea nang le lineo, 'me ho sa natsoe maemo a mabe-be (che, hakere pele e ne e le lekhoba!), o sebeletsa ho etsa hore se sebetsa hantle molemong oa hae. Ho sa natsoe hore na o ne a na le neo haka, temana li'a hlakisa hore, ke Molimo feela ea mo tliselitseng katleho. “Monga ntlo ea teronko o ne a sa hlahlobe letho la lintho tse leng matsohong a hae, hoba Jehova o ne a na le eena, 'me seo a neng a se etsa, Jehova o ne a mo atlisetsa sona” (*Gen. 39:23*). Ho bohlokoa ha kakang hore bohle ba “atlehileng,” ba hopole hore na kaofela ha eona e tsoa kae!

Bala Genese 39:7–12. Josefa o ile a phema khoheli ea mosali joang? Hobaneng a ile a re ho etsa seo mosali a se kopang ke ho etsa sebe mahlong a Molimo? Ke kutloisiso efe eo a nang le eona malebana le tlhaho ea sebe le hore na sebe ke'ng?

Litoro tsa Faro

Bala Genese 40:1–41:36. Litoro tsa Faro li nyallana joang le tsa liofisiri tsa hae? Bohllokoa ba tšoano ee ke bofe?

Taba ea hore liketsahalo tsena li laoloa ke ea matla e tsoelapele ho bonahala. Kamora nako, Josefa o beoa molaoli oa batšoaruoa ba bang, bao ba babeli ba bona eleng ba kileng ba sebeletsa Faro, moqhatsetsi le molaoli oa baapehi (*Gen. 41:9–11*). Ka bobeli ba khathalitseoe ke litoro tseo ba sitoang ho li utloisisa, kaha “ha hona motho ea li manollang” (*Gen. 40:8*). Joale, Josefa o manolla litoro tsa bona.

Joaloka liofisiri, Faro le eena o ile a ba le toro tse tse peli, tseo ho neng ho se motho ea ka li manollang. (*Gen. 41:1–8*). Ka eona nako eo, mookameli oa balebeli a ba le tataiso e halalelang 'me a hopola Josefa, a fana ka khotholetso ho Faro (*Gen. 41:9–13*).

Ka ho tšoana joaloka litoro tse ling, Faro, joaloka liofisiri, a khathatseha, joaloka tsona, o pheta toro ea hae (*Gen. 41:14–24*), 'me Josefa o oa li toloka. Joaloka litoro tsa liofisiri, toro tsa Faro li na le matšoao a tšoanang: mekhahlelo e 'meli ea khomo tse supileng (tse nonneng le tse otileng) joaloka mekhahlelo e 'meli ea liqoapi tsa koro (tse otileng le tse nonneng) e emetse mekhahlelo e 'meli ea lilemo tse ntle le tse mpe. Khomo tse supileng li tšoana le liqoapi tse supileng tsa koro, ho phetoa molaetsa o tšoanang, bopaki ba hore molaetsa o tsoa ho Molimo, hantle joaloka litoro tsa Josefa (*Gen. 41:32; bapisa le Gen. 37:9*).

Leha e le Josefa ea manollatseng Faro litoro, Josefa o etsa bo nnete ba hore a joetse Faro hore ke Molimo, *Elohim*, ea bontšitseng morena seo eena, Molimo a tla se etsa (*Gen. 41:25, 28*). Hape, ho bonahala e ka Faro o fumane molaetsa hobane, ha a khetha motho ea tla ba 'musisi oa naha, khang ea hae ebile ena:

“Haele mona Molimo a u senoletse taba tsena, haho motho ea utloisisang, ea bohlale joaloka uena. Ke uena ea tlang ho ba 'musisi, 'me sechaba sohle se tla busoa ka molomo oa hao” (*Gen. 41:39, 40*).

Ho thahasellisa ha kakang: re leboha Molimo, Josefa o tloha ho beng 'musi oa ntlo ea Potifaro ho ba 'musi chankaneng ho ea ba 'musi oa Egepeta eohle. Ke pale e matla ha ka kang ea kamoo, le hara se bonahalang e le maemo a mabe-mabe, tlhohonolofatso ea Molimo e ea bonahala.

Ke joang re ka ka ithutang ho tšepa Molimo le ho itšoarella litšepisong tsa hae leha maemo a sa bontše e ka o teng, e, ruri, haeka Molimo o thotse?

Nahanisisa ka Botebo: Ellen G. White, “Joseph in Egypt,” maq. 213–223, in *Patriarchs and Prophets*.

“Lilemong tsa bocha, hantle ha qala ho tšelela bonneng, Josefa le Daniele ba ile ba siea malapa a bo bona ba isoa kholehong naheng tsa bohetene. Ka ho khetholoha, Josefa o ile a feta hara liteko tse nang le khahlamelo e kholo bokamosong ba hae. Lapeng la ntata’e e ne le ngoana ea bonolo ea ratoang; tlung ea Potifaro eaba lekhoba, eaba motsoalle oa sebele; monna oa likamano, ea rutehileng ka ho ithuta, ho shebisisa, ho kopana le batho; teronkong ea Faro motšoaruoa oa naha, ea hlahletsoeng teng ka ho etseletsoa, a se na tšepo ea hore ’nete e tla hlahella kapa hore o tla tsoa; a bitsetsoa boetapeleng ba naha ka nako ea tlokotsi—ke sefe se mothusitseng ho boloka seriti sa hae? . . .

“Bongoaneng ba hae, Josefa o ne a rutiloe lerato le ho tšaba Molimo. Hangata ka tenteng ea ntata’e, tlasa linaleli tsa Syria, o ne a boleletsoe pale ea pono ea bosiu Bethele, ea leri e tlohang leholimong e fihlang lefatšeng, le ka manyeloi a nyolosang a theosa, le ka ea itlhahisitseng ho Jakobo ho tsoa teroneng e holimo. O ne a boleletsoe pale ea khohlano e pela Jaboke, ha a ipolela libe tse neng li mo natefala, Jakobo a ema e le mohlohi, ’me a amohela lebitso la hoba khosi ea Molimo.

“Mohlankana oa molisana, ea lisitseng linku tsa ntata’e, bophelo ba Josefa bo bonolo bo ile ba mo thusa ho hola ’meleng le kelellong. Ka ho ba le setsoalle le Molimo ka tlhaho le boithuto ba li ’nete tse kholo tse fetiselitsoeng ho eena e le ’nete e halalelang e tsoang ho nate ho ea ho mora, o ile a khona ho fumana matla a kelello le ho tsitsa methoeng.

“Ntoeng ea bophelo bona, h’a nka leeto le bohloko la ho tloha moo a holetseng teng Kanana ho ea bokhobeng bo mo emetseng Egepeta, h’a sheba maralla a patileng litente tsa ntata’e khetlo la ho qetela, Josefa a hopola Molimo oa ntata’e a hopola lithuto tsa bongoaneng, moea oa hae oa tlala geto ea ho bontša hore ke motho oa ’nete—o tla lula a etsa thato ea morena oa leholimo.”—Ellen G. White, *Education*, maq. 51, 52.

Lipotso tsa ho Qoqa:

- ① **Bapisa Josefa le Daniele le Jesu. Ntho tse tšoanang ke life? Ke joang Josefa le Daniele, ka tsela tsa bona, ba bontšang boleng ba Jesu le kamoo Jesu a ileng a ba kateng?**
- ② **Ka sehlopheng, buisanang ka potso e qetellong ea thuto ea LABONE. Ke joang re ithutang ho tšepa Molimo leha lintho li sa re etsahalle joalokaha li qetelletse li etsahaletse Josefa?**